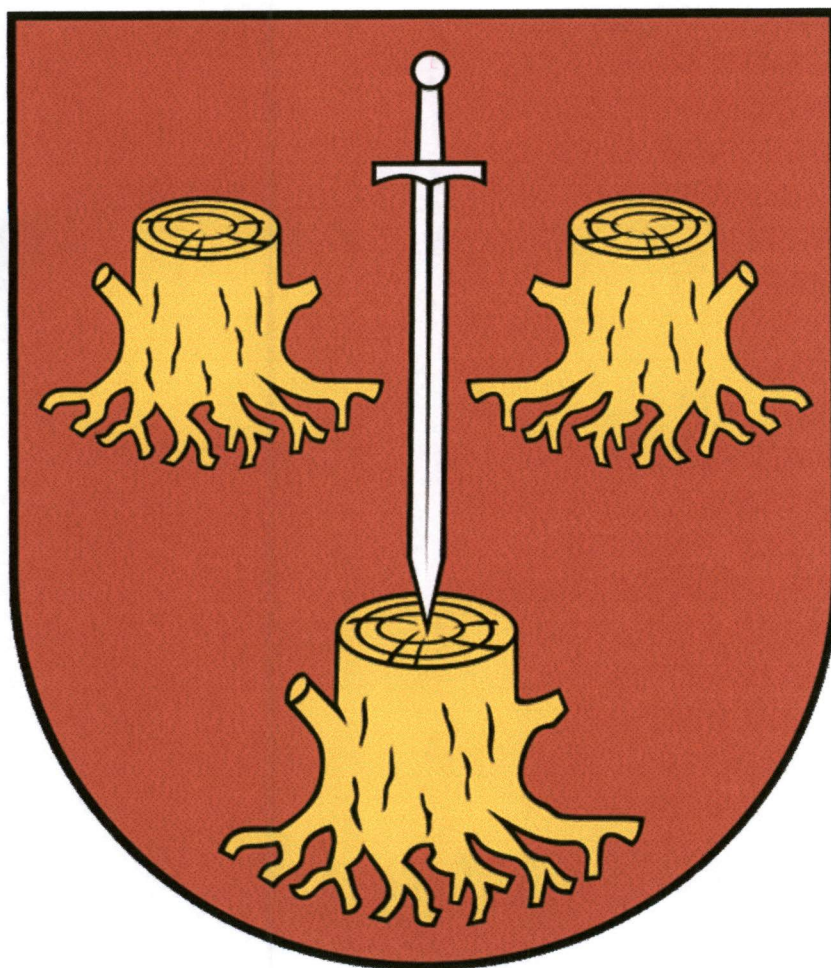

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY GÓZD
NA LATA 2016-2020

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
ROZDZIAŁ I	
Charakterystyka Gminy Gózd	5
1.1. Ogólne informacje o Gminie Gózd	5
1.2. Rynek pracy	6
1.3. Działalność gospodarcza	6
1.4. Rolnictwo	7
1.5. Dane demograficzne	8
1.6. Oświata i wychowanie	9
1.7. Pomoc społeczna	11
1.8. Bezrobocie	12
ROZDZIAŁ II	
Pomoc Społeczna w Gminie Gózd	15
2.1. Prawo do świadczeń społecznych	16
2.2. Zasady udzielania pomocy społecznej	16
2.3. Świadczenia pomocy społecznej	17
2.4. Wsparcie rodziny	18
2.5. Przemoc w rodzinie	18
ROZDZIAŁ III	
Analiza SWOT w zakresie polityki społecznej w Gminie Gózd	20
ROZDZIAŁ IV	
Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych	22
3.1. Cel główny	22
3.2. Cele szczegółowe	22
3.3. Przebieg realizacji celów	23

Wstęp

Podstawę prawną niniejszej Strategii stanowią art. 16 b, art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej zwanej dalej ustawą (Dz.U. z 2015r. poz. 163 ze zm.), zgodnie z którym gmina i powiat opracowują i realizują strategię rozwiązywania problemów społecznych: „do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2020 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma ogromne znaczenie dla bezpieczeństwa społecznego mieszkańców Gminy Gózd a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przyjęcie przez samorząd Gminy Gózd Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma istotne znaczenie dla realizacji lokalnej polityki społecznej. Strategia rozwiązywania problemów społecznych skierowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej między innymi jak: edukacja, polityka zdrowotna, bezpieczeństwo publiczne, pomoc niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu, polityka równego statusu kobiet i mężczyzn. Działania będą kierowane głównie do środowisk, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem. Pogłębiające się zjawisko ubóstwa rodzin, związane z bezrobociem, problemy egzystencji osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych, niedostatek materialny rodzin szczególnie wielodzietnych, uzależnienie i przemoc w rodzinie to trudne problemy społeczne, które stoją do rozwiązania przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym. Od skuteczności ich rozwiązywania zależy funkcjonowanie wspólnoty samorządowej, jaką stanowi Gmina. Systemowe podejście do rozwiązywania problemów rodziny powoduje, że dysfunkcje mające w niej miejsce nie są traktowane jako izolowane zjawiska dotyczące pojedynczych osób. Stąd, pomimo wielu różnych form pomocy skierowanych bezpośrednio na jednostkę, podejmuje się także pracę z całą rodziną, gdyż zmiany w jej funkcjonowaniu stanowią szansę na to, że następne pokolenie nie stanie się klientami pomocy społecznej, dlatego też najistotniejszą sprawą jest ochrona i zapewnienie

warunków do rozwoju rodziny. Nie możemy również zapominać, że praca z ludźmi jest bardzo trudna, gdyż jest to praca na ludzkich emocjach wymagająca dużej empatii, wrażliwości i wyrozumiałości.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2016 – 2020 jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki działań mających na celu zapewnienie mieszkańcom Gminy Gózd odpowiedniej jakości życia i zabezpieczenia ich podstawowych potrzeb.

Działania te będą kierowane głównie ku środowiskom, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

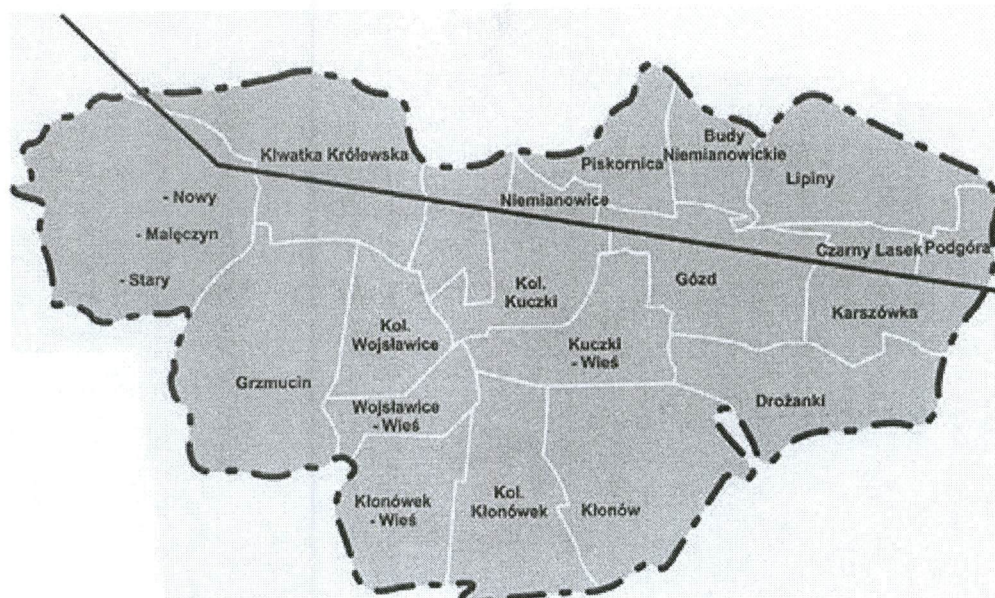
Diagnoza problemów społecznych poprzez obszary strategiczne została sporządzona przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goździe, we współpracy z Referatami Urzędu Gminy w Goździe oraz jednostkami administracji publicznej takimi jak: Powiatowy Urząd Pracy, szkoły, Gminny Ośrodek Zdrowia, Gminną Bibliotekę Publiczną przy wykorzystaniu własnych materiałów sprawozdawczych, analiz, doświadczenie, wiedzę i kompetencje z zakresu polityki społecznej.

Koordynatorem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goździe.

ROZDZIAŁ I

Charakterystyka Gminy Gózd

1.1 Ogólne informacje o Gminie Gózd

Gmina Gózd jest jedną z 13 gmin w powiecie radomskim, w województwie mazowieckim.

Położona jest na terenie Równiny Radomskiej w obrębie Wzniesień Południowo - Mazowieckich, w południowej części woj. mazowieckiego.

Charakterystyczną cechą krajobrazu gminy są piaszczyste równiny przeplatane polami uprawnymi i iglastymi lasami Puszczy Kozienickiej. Gminę przecinają dwie niewielkie rzeki: Pacynka i wpadająca do niej Gzówka, które są zlewiskiem Radomki.

Gmina Gózd znajduje się w centralnej części Polski przy drodze krajowej nr 12, o kierunku wschód - zachód, relacji Lublin - Łódź. Przez gminę przebiega droga krajowa o długości 14 km, dwie drogi wojewódzkie i około 30 km dróg powiatowych.

Gmina Gózd graniczy z następującymi gminami:

- od północy z gminą Jedlnia - Letnisko
- od wschodu z gminami: Pionki i Tczów
- od południa z gminą Skaryszew
- od zachodu z gminą Radom

Całkowita powierzchnia gminy wynosi 7776 ha (ok. 78 km²), którą zamieszkuje 8646 mieszkańców (stan na 31.12.2014r.). Gęstość zaludnienia wynosi 111 osób/km².

W skład administracyjny gminy Gózd wchodzi 19 sołectw: Budy Niemianowskie, Czarny Laszek, Drożanki, Gózd, Grzmucin, Karszówka, Klwatka Królewska, Kłonów, Kłonówek

Kolonia, Kłonówek Wieś, Kuczki- Kolonia, Kuczki- Wieś, Kiedrzyn, Lipiny, Małęczyn, Niemianowice, Piskornica, Podgóra, Wojsławice.

Gmina Gózd jest gminą wiejską, w której mieszkańcy utrzymują się głównie z dochodów z rolnictwa, działalności gospodarczej oraz pracy zawodowej.

Ludność w gminie rozmieszczona jest nierównomiernie. Dominującą jednostką osadniczą jest miejscowość Gózd, która z uwagi na umiejscowienie najważniejszych instytucji administracyjnych, stanowi centrum gminy.

Głównym źródłem utrzymania mieszkańców gminy jest rolnictwo.

Na terenie gminy jest 1852 indywidualne gospodarstwa rolne oraz 2195 działek.

Pomimo tak ukształtowanej sfery gospodarczej ze wskazaniem na rolnictwo, w gminie występują sprzyjające warunki do rozwoju działalności gospodarczej.

Położenie gminy na Równinie Radomskiej w obrębie Wzniesień Południowo – Mazowieckich na granicy Puszczy Kozienickiej, brak przemysłu i zanieczyszczeń, lasy, sprawiają, że głównym walorem gminy są czysta woda, powietrze i malownicze krajobrazy co daje możliwość zagospodarowania terenów na cele rekreacyjne.

1.2. Rynek pracy

Głównym miejscem pracy dla większości czynnych zawodowo osób jest gospodarstwo rolne własne lub najbliższej rodziny.

Na koniec roku 2014 na ogółem 8646 mieszkańców, w wieku przedprodukcyjnym (mężczyźni i kobiety w wieku 0–17 lat) było 1990 mieszkańców, w tym: 970 kobiet i 1020 mężczyzn. W wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lat, kobiety w wieku 18-59 lat) było: 5702 osoby, w tym: 2672 kobiety i 3030 mężczyzn. W wieku poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, kobiety w wieku 60 lat i więcej) było 954 osoby, w tym: 667 kobiet i 287 mężczyzn.

W wieku mobilnym (mężczyźni i kobiety w wieku 18-44 lat) było 3573, w tym 1727 kobiet i 1846 mężczyzn.

W wieku niemobilnym (mężczyźni w wieku 45-64 lata, kobiety w wieku 45-59lat) było: 1732 mieszkańców, w tym 752 kobiety i 980 mężczyzn. (dane NSP 2011r.)

1.3. Działalność gospodarcza

Gmina Gózd funkcjonalnie i przestrzennie związana jest z Radomiem, a tereny i sołectwa: Klwatka, Kiedrzyn, Gózd i inne położone wzdłuż trasy Radom – Lublin stanowią obszar zurbanizowany leżący w bezpośredniej strefie miasta Radomia.

Na terenie gminy działają zakłady obsługujące rolnictwo: mieszalnia pasz w Klwatce Królewskiej, masarnia w Niemianowicach, piekarnia w Małęczynie, przetwórstwo rybne w Goździe. Niewielka grupa naszych mieszkańców utrzymuje się z drobnej wytwórczości rzemieślniczej. Działalność gospodarczą prowadzi 390 przedsiębiorców. Są to głównie placówki handlowe i gastronomiczne, zakłady remontowo – budowlane, ślusarskie, naprawa samochodów, sprzedaż materiałów i usług budowlanych i transportowych.

Istnieje zapotrzebowanie na działalność w kierunku obsługi rolników w zakresie: skupu żywności, dostawy i sprzedaży środków do uprawy i ochrony roślin, zaopatrzenia w podstawowe narzędzia i sprzęt rolniczy.

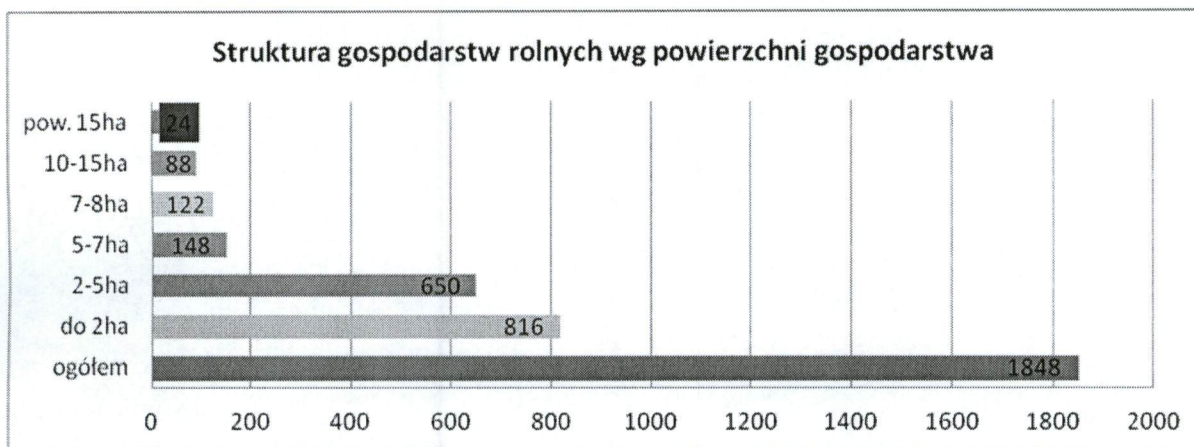
Władze gminy ze swej strony zapewniają łatwy dostęp terenów pod inwestycje i budownictwo.

1.4. Rolnictwo

Bardzo wysoki odsetek użytków rolnych przypadający na ogół wszystkich gruntów użytkowanych w gospodarstwach rolnych sprawia, że głównym źródłem utrzymania mieszkańców gminy Gózd jest rolnictwo.

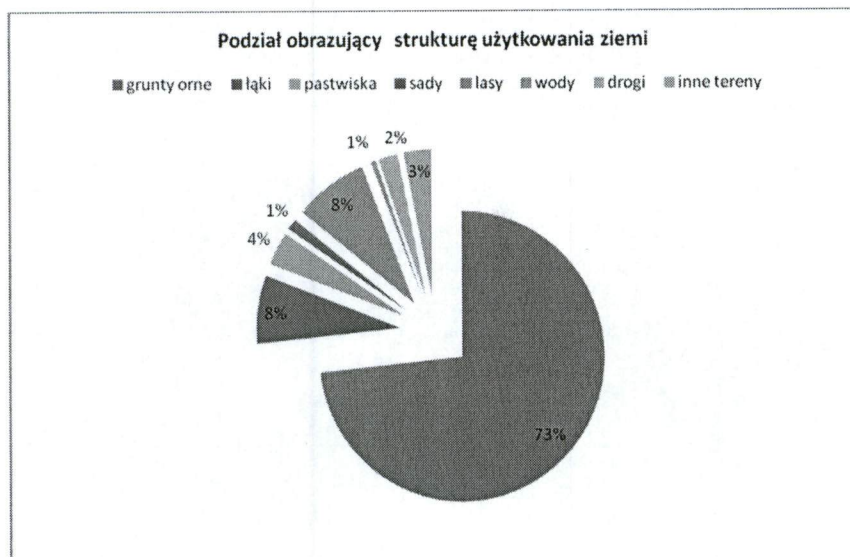
Na terenie gminy jest 1848 indywidualnych gospodarstw rolnych (dane według ewidencji podatkowej gospodarstw rolnych pow. 1 ha). Gospodarstwa rolne są własnością prywatną.

Przeważającą część gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą stanowią gospodarstwa o powierzchni od 1ha do 5ha. W szczególności: 816 gospodarstw posiada powierzchnię do 2 ha, 650 o powierzchni 2-5ha, 148 o powierzchni 5-7ha, 122 o powierzchni 7-10ha, 88 o powierzchni od 10 do 15ha, 24 o powierzchni powyżej 15 ha i więcej.

Podział 0-1900 obrazuje liczbę gospodarstw rolnych według ewidencji podatkowej gminy.

W przeważającej części gospodarstw na terenie gminy preferuje się tradycyjne metody upraw i hodowli. Nie jest to więc intensywna gospodarka nastawiona wyłącznie na ilość, lecz ceniąca przede wszystkim jakość produktów rolnych. Uprawy są ekologiczne, naturalne, w dużym stopniu pozbawione ingerencji nowoczesnych technik ochrony roślin.

Dane według ewidencji podatkowej gminy

W strukturze użytkowania ziemi w gospodarstwach rolnych dominują grunty orne o powierzchni 5701ha, lasy i grunty leśne stanowią 6480ha, pozostała część w liczbie 1427 ha zajęta jest przez pozostałe grunty.

Z powyższego zestawienia wyraźnie wynika, że obszar Gminy Gózd należy zaliczyć do rolniczego, w którym egzystencja człowieka oparta jest na uprawie ziemi ornej i wykorzystaniu potencjalnych możliwości tkwiących w naturalnych użytkach zielonych.

W produkcji zwierzęcej rolnicy nastawiają się przede wszystkim na chów trzody chlewniej oraz hodowlę bydła mlecznego.

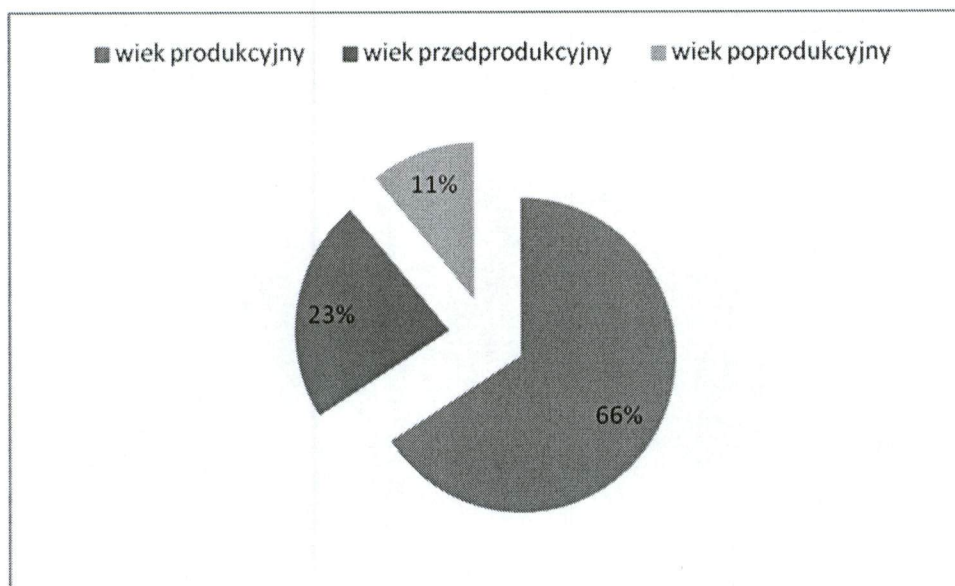
Na terenie Gminy Gózd prowadzona jest selektywna gospodarka odpadami. W latach 2011-2014 odnotowano wzrost ilości zebranych odpadów.

1.5. Dane demograficzne

Według stanu na 31.12.2014r. gmina Gózd liczyła 8646 mieszkańców w tym: 3849 mężczyzn i 3878 kobiet. Średnio na 1km² powierzchni gminy mieszkało 111 osób.

Ludności w wieku przedprodukcyjnym (mężczyźni i kobiety w wieku do 17 lat) było 1990 osób w tym: 1020 mężczyzn i 970 kobiet, a w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata i kobiety w wieku 18-59 lat) było 5702 osoby, w tym: 3030 mężczyzn i 2672 kobiety. W wieku poprodukcyjnym (mężczyźni i kobiety w wieku 65 lat i więcej; kobiety w wieku 60 lat i więcej) było 954 osoby, w tym: 287 mężczyzn i 667 kobiet.

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 52 osoby w wieku nieprodukcyjnym.

Dane USC w Goździe

Stale wzrasta liczba mieszkańców gminy co przedstawia poniższa tabela (dane Urzędu Stanu Cywilnego w Goździe)

Liczba mieszkańców Gminy Gózd w latach 2011-2014

rok	liczba mieszkańców
2011	8394
2012	8474
2013	8530
2014	8646

Źródło: Dane Urzędu Stanu Cywilnego w Goździe

Demografia urodzeń 2011-2014

rok	liczba urodzeń
2011	117
2012	116
2013	108
2014	114

Źródło: Dane Urzędu Stanu Cywilnego w Goździe

1.6. Oświata i wychowanie

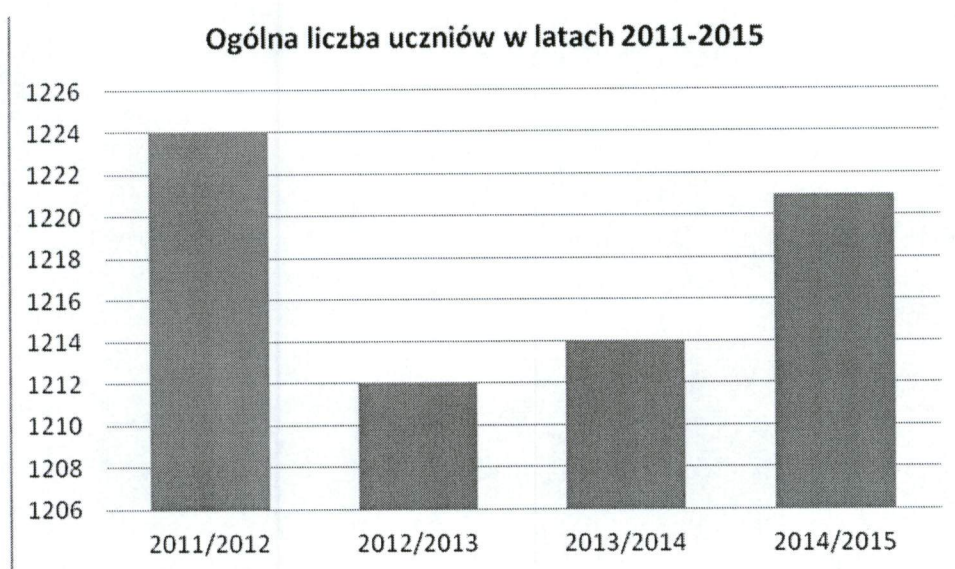
W ramach gminnej oświaty na terenie gminy funkcjonuje 6 placówek oświatowych,

w tym pięć szkół podstawowych; Publiczna Szkoła Podstawowa w Goździe, Publiczna Szkoła Podstawowa w Kuczkach, Publiczna Szkoła Podstawowa w Podgórzu, Publiczna Szkoła Podstawowa w Kłonówku, Publiczna Szkoła Podstawowa w Klwatce Królewskiej, Publiczna Szkoła Podstawowa w Małęczynie oraz trzy Publiczne Gimnazja: w Goździe, Małęczynie i Kuczkach- Kolonii.

Wykaz placówek oświatowych Gminy Gózd w roku szkolnym 2015/2016
(z podziałem na liczbę uczniów oraz liczbę nauczycieli w poszczególnych placówkach)

Lp.	Nazwa placówki	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli
1.	Zespół Szkół w Goździe	438	17
	- Publiczne Gimnazjum im.K.K. Baczyńskiego w Goździe	157	
	- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Goździe	281	
2.	Zespół Szkół w Kuczkach –Kolonii	224	15
	-Publiczne Gimnazjum w Kuczkach-Kolonii	50	
	-Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kuczkach-Kolonii	174	
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa im Tadeusza Kościuszki w Kłonówku	96	12
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa im Henryka Sienkiewicza w Klwatce	104	15
5.	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Małęczynie	344	-
	- Publiczna Szkoła Podstawowa im Jana Kochanowskiego w Małęczynie	262	22
	- Publiczne Gimnazjum w Małęczynie	82	13
6.	Publiczna Szkoła Podstawowa im Marii Konopnickiej w Podgórzu	76	13

Źródło: Zespół Ekonomiczno Administracyjny Szkół w Goździe

Źródło: Zespół Ekonomiczno Administracyjny Szkół w Goździe

Oprócz nauki, ważnym elementem w życiu placówek oświatowych jest ich wpływ na rozwój kultury w gminie. Szkoły poprzez swoją działalność /zespoły muzyczne, teatralno – poetyckie/ stanowią wokół swojej siedziby miejsca rozwoju gminnej kultury.

Atutem wszystkich placówek jest to, iż są wyposażone w pracownie komputerowe z szerokopasmowym łączem internetowym. Uczniowie szkół mogą rozwijać swoje zainteresowania w szkolnych klubach sportowych i w kołach zainteresowań. Dodatkowo w placówkach tych prowadzone są zajęcia dydaktyczne –wyrównawcze dla dzieci i młodzieży mających trudności w nauce.

Na terenie gminy funkcjonuje system stypendialny, w ramach którego uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów mogą ubiegać się o dofinansowanie w celu kontynuowania nauki.

System stypendialny na terenie Gminy Gózd (liczba uczniów korzystających z tej formy pomocy w latach 2011-2016)

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Liczba dzieci	322	360	369	379	341

Stypendium socjalne ma pomóc uczniom w dostępie do edukacji (wyrównanie jego szans edukacyjnych).

W Gminie Gózd funkcjonuje Lokalny Program Wspierania Edukacji w ramach którego udzielana jest pomoc uzdolnionym dzieciom i młodzieży. W ramach programu szczególnie uzdolnione dzieci i młodzież otrzymują stypendia na zakup lub dofinansowanie sprzętu sportowego, strojów sportowych lub artystycznych, instrumentów muzycznych, materiałów plastycznych, warsztatów, kursów, wyjazdów szkoleniowych, udział w zawodach, konkursach, festiwalach, prywatnych lekcjach z wybranej dziedziny.

Aktualna sieć placówek ogólnie zaspokaja potrzeby w zakresie realizacji obowiązku oświatowego.

Na terenie Gminy Gózd funkcjonują 3 boiska sportowe (Moje Boisko Orlik 2012) w Goździe, Małęczynie oraz Klwatce Królewskiej.

Na terenie gminy działają również świetlice wiejskie oraz place zabaw dla dzieci.

Funkcję upowszechniania kultury na terenie gminy prowadzi Gminna Biblioteka Publiczna z siedzibą w Goździe wraz z trzema filiami: w Kuczkach-Kolonii, Klwatce Królewskiej i Kłonówku. Z biblioteki oraz filii w latach 2011/2014 korzystało 3388 czytelników, którzy wypożyczają około 14500 książek rocznie. Księgozbiór łącznie liczy 30957 woluminów.

Poza działalnością związaną ściśle z czytelnictwem, biblioteka organizuje cykliczne spotkania dzieci ze strażakami, czytanie bajek, lekcje biblioteczne, warsztaty plastyczne, spotkania autorskie oraz spektakle teatralne.

Gminna Biblioteka Publiczna w Goździe jest samorządową instytucją kultury. Zapewnia ona mieszkańcom gminy dostęp do materiałów bibliotecznych i informacji. Służy rozwijaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych społeczności gminnej, upowszechnianiu wiedzy i rozwoju kultury.

Do zarządzania zbiorami biblioteka korzysta z programu Mak+.

Ponadto nasza biblioteka uczestniczy w programie „Orange dla Bibliotek”. Celem programu jest wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego poprzez udostępnianie bibliotekom gminnym nowych technologii komunikacyjnych i promocję ich wykorzystania tak, by biblioteki stały się nowoczesnymi, wielofunkcyjnymi centrami informacyjnymi, kulturalnymi i edukacyjnymi.

Na terenie Gminy Gózd działa Lokalne Centrum Kompetencji w Klwatce Królewskiej. To miejsce publicznego dostępu do e-usług oraz punkt doradczy w dziedzinie technologii informacyjnych, służących przede wszystkim mieszkańcom gminy. Jego funkcją jest wspieranie lokalnych inicjatyw na rzecz e-integracji oraz przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu.

Bezpieczny wypoczynek po zajęciach lekcyjnych dzieciom i młodzieży z terenu gminy zapewniają funkcjonujące w gminie świetlice wiejskie. Znajdują się one w następujących miejscowościach: Gózd, Podgóra, Drożanki, Kłonów, Kłonówek, Grzmucin, Kuczki- Kolonia, Budy Niemianowskie, Klwatka Królewska , Kiedrzyn, Wojstawice. W świetlicach mają również siedziby Koła Gospodyń Wiejskich.

1.7. Pomoc Społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goździe realizuje na terenie gminy przede wszystkim zadania statutowe wynikające z ustaw dotyczących pomocy społecznej. Przedmiotem działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oraz zapobieganie powstawiania tych sytuacji. Podstawą świadczenia wsparcia i stosowania form pomocy przez GOPS stanowi właściwa diagnoza środowiska, w tym trudności natury fizycznej, psychicznej i społecznej, problemów socjalno-bytowych osób zgłaszających się do Ośrodka.

Ilość osób objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Liczba świadczeniobiorców otrzymujących pomoc ogółem	539	585	517
W tym zadania własne	539	584	515
W tym zadania zlecone	2	3	2
Liczba rodzin	285	311	290
Liczba osób w rodzinie	1024	1078	970

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goździe

Powody udzielania pomocy w latach 2013 i 2014

	Liczba gospodarstw domowych	Liczba osób w gospodarstwach domowych	Liczba gospodarstw domowych	Liczba osób w gospodarstwach domowych
	2013 rok		2014 rok	
Ubóstwo	223	875	269	1102
Sieroctwo	-	-	-	-
Ochrona macierzyństwa	14	59	9	56
Bezdomność	2	2	1	1
Niepełnosprawność	74	220	67	176
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	31	116	27	93
w tym: Rodziny niepełne	26	96	23	74

Rodziny wielodzietne	46	287	41	248
Bezrobocie	228	780	210	700
Długotrwała choroba	35	92	34	86
Alkoholizm	5	18	8	10
Narkomania	-	-	2	2
Zdarzenia losowe	3	13	-	-
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	5	8	9

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goździe.

1.8. Bezrobocie

Bezrobocie – rozumiane jako zjawisko towarzyszące gospodarce rynkowej, oznaczające brak pracy zarobkowej dla osób zdolnych do jej wykonywania i deklarujących chęć jej podjęcia, na przestrzeni ostatnich lat to jeden z głównych problemów społecznych w Polsce. Bezrobocie na terenie gminy Gózd jest zjawiskiem, które dotyka szerokie kręgi społeczne. Utrata pracy, przejście na zasiłek, jego utrata i potrzeba korzystania z pomocy społecznej prowadzi do ubóstwa ze wszystkimi jego konsekwencjami. Liczba osób bezrobotnych na dzień 31.12.2014r. na terenie Gminy Gózd wynosiła 986 osób w tym 473 kobiety. Wśród ogółu bezrobotnych prawo do zasiłku posiadało 160 osób w tym 87 kobiet.

Stan i struktura bezrobocia w Gminie Gózd na dzień 31.12.2014r. przedstawiały się następująco:

Bezrobotni wg. wieku

Wiek	Liczba osób	w tym kobiety
18-24	164	65
25-34	306	154
35-44	216	122
45-54	182	97
55-59	83	26
60 i więcej	35	9

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu

Bezrobotni wg. poziomu wykształcenia

Wykształcenie	Liczba osób	w tym kobiety
Wyższe	77	53
Policealne i średnie zawodowe	173	101
Ogólnokształcące	85	49

zasadnicze	308	159
Gimnazjalne i poniżej	343	111

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu

Bezrobotni wg stażu pracy

Staż	Liczba osób	w tym kobiety
do 1 roku	131	76
od 1-5 lat	233	109
od 5-10 lat	152	82
od 10-20 lat	150	78
od 20-30 lat	95	36
30 i więcej lat	17	2
bez stażu	208	90

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu

Bezrobotni wg. czasu pozostawania bez pracy

Okres pozostawania bez pracy	Liczba osób	w tym kobiety
do 1 m-ca	67	27
od 1- 3 m-cy	109	45
3 – 6 m-cy	127	62
6 – 12 m-cy	126	55
12 – 24 m-cy	172	80
Powyżej 24 m-cy	385	204

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu

Z doświadczeń pracowników GOPS wynika, że bezpośrednim i najbardziej widocznym skutkiem bezrobocia jest obniżenie standardu materialnego rodziny, co wręcz wymusza konieczność korzystania z pomocy społecznej. Mniej widoczne, lecz nie mniej zagrażające spójności rodziny są skutki psychologiczne bezrobocia. Bezrobocie powoduje bowiem, zmianę sytuacji społecznej i emocjonalnej całej rodziny, zarówno dorosłych jak i dzieci. Częstym zjawiskiem jest wykluczenie i izolacja społeczna – ograniczone zostają kontakty interpersonalne wszystkich członków rodziny bezrobotnego zarówno ze znajomymi, jak i dalszą rodziną. Bezrobocie wpływa także niekorzystnie na układ stosunków wewnątrzrodzinnych, przy czym okazuje się, że bezrobocie mężczyzn ma znacznie bardziej

negatywne skutki dla rodziny niż bezrobocie kobiet. Bezrobotny mężczyzna doświadcza obniżenia swojej pozycji w rodzinie, utraty autorytetu i silnej frustracji, które często powodują sięganie po alkohol. Z powodu bezrobocia z pomocy GOPS w 2014 roku skorzystało 210 rodzin. Bezrobocie jest głównym, powodem występowania o pomoc i jej przyznawania przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Goździe.

ROZDZIAŁ II

Pomoc Społeczna w Gminie Gózd

Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej uwarunkowane jest wykazaniem się własną aktywnością w zakresie zaspokajania swych potrzeb życiowych.

Pomoc społeczna nie może stanowić stałego źródła utrzymania, zwłaszcza jeśli chodzi o osoby, które mają wszelkie warunki ku temu, aby podjąć pracę. Zakłada się, że pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego uaktywnienia się osoby korzystającej ze świadczeń, a także jej integracji ze środowiskiem społecznym.

Pomoc społeczna adresowana jest do osób uprawnionych do świadczeń wymienionych w art.5 i art.5a Ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 poz. 163 ze zm.).

Osoby i rodziny, które korzystają z pomocy społecznej obowiązane są do współudziału w rozwiązywaniu swoich trudnych sytuacji życiowych przy wsparciu ze strony pracownika socjalnego.

Niemожność odnalezienia się w nowej rzeczywistości prowadzi do ciągłego obniżania się zdolności mieszkańców do samodzielnego rozwiązywania problemów i uzależnienia się od sformalizowanych procedur instytucji państwowych i samorządowych.

Wysoce niepokojące jest także trwałe uzależnienie się od pomocy społecznej i niechęć do podejmowania osobistej odpowiedzialności za los własny i własnej rodziny, prowadzący do wykorzystania pomocy społecznej i instytucji gminnych, jako naturalnego i należnego sposobu świadczeń ze strony społeczeństwa.

Jednym z głównych celów prowadzonej polityki społecznej powinno być zatem wyrobienie umiejętności społecznych w takim zakresie, aby mieszkańcy potrafili samodzielnie rozwiązywać pojawiające się przed nimi problemy i zagrożenia. Instytucje państwowe i samorządowe winny pełnić wobec jednostek, rodzin i organizacji społecznych rolę jedynie pomocniczą.

2.1. Prawo do świadczeń społecznych

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej której dochód nie przekracza miesięcznie wartości kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej,
- osobie w rodzinie u której dochód nie przekracza wartości kryterium dochodowego na osobę w rodzinie,
- rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art.7 pkt.2-15 lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

2.2. Zasady udzielania pomocy społecznej

Świadczenia pomocy społecznej udzielane są na wniosek:

- osoby zainteresowanej,
- jej przedstawiciela bądź innej osoby, za zgodą zainteresowanego,
- przedstawiciela ustawowego.

Pomoc społeczna może być także udzielona z urzędu.

Decyzje o przyznaniu lub odmowie przyznania pomocy wymagają przeprowadzenia uprzednio wywiadu środowiskowego /rodzinnego/ przez pracownika socjalnego.

Pomocy społecznej na zasadach określonych w ustawie udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,

- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielana w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust.1 pkt 1 lit.c lub d Ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach.,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

2.3. Świadczenia pomocy społecznej

Zgodnie z zapisem art.36 ustawy o pomocy społecznej, świadczeniami z pomocy społecznej są:

1. Świadczenia pieniężne:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie się,
- pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
- świadczenia pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka -polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielona w związku z okolicznością o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit.c lub d Ustawy z dnia 12 grudnia 2013r o cudzoziemcach.
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez Sąd.

2. Świadczenia niepieniężne:

- praca socjalna,
- bilet kredytowany,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- składki na ubezpieczenia społeczne,
- pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- sprawienie pogrzebu,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,
- schronienie,
- posiłek,
- niezbędne ubranie,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,

- mieszkanie chronione,
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
- opieka i wychowanie w rodzinie zastępczej i w placówce opiekuńczo-wychowawczej,

2.4. Wspieranie rodzin

Od 2012r. uregulowania prawne dotyczące wspierania rodziny i pieczy zastępczej zostały wyłączone z ustawy o pomocy społecznej i zawarte w nowej ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa ta określa w jednym akcie prawnym zarówno zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, jak i zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej, traktując je jako dopełniające się i wzajemnie powiązane.

Nową formą wsparcia w rodzinie jest asystent rodziny. Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny, pochodzenia i rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci.

Odnotowano następujące problemy dominujące w rodzinach objętych wsparciem:

- przemoc w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- nieumiejętność w gospodarowaniu środkami finansowymi,
- trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- bezrobocie i ubóstwo,
- alkoholizm.

W latach 2012 – 2014 asystenci rodziny objęli pomocą 23 rodziny terenu gminy tj.:
w 2012r. – 6 rodzin,

2013r. – 7 rodzin,

2014r. – 10 rodzin.

Podejmowane działania powinny być ukierunkowane na wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę. Mając na uwadze więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany postaw oraz tworzenie warunków do prawidłowego rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej.

2.5. Przemoc w rodzinie

Przemoc rozumiana jest jako akt godzący w wolność osobistą jednostki i zmuszanie jej do zachowań niezgodnych z własną wolą. Przenosi się ona również na grunt rodzinny i jest w nim często spotykanym zjawiskiem, niezależnym od kultury, środowiska, wyznania, wykształcenia, poziomu intelektualnego czy przynależności do grupy społecznej. Przemoc w rodzinie to niewątpliwie zachowanie, które poniża jednostkę, powoduje obrażenia fizyczne, często jednocześnie naruszając w ten sposób prawo. Rzadko jest to incydent jednorazowy.

Na terenie Gminy Gózd, zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w skład którego wchodzi przedstawiciele:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goździe,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Sądu Rejonowego w Zwoleniu,
- Komisariatu Policji w Skaryszewie,
- Oświaty,
- Służby Zdrowia,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu.

Zespół Interdyscyplinarny jest elementem tworzonego przez gminę systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizuje działania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie na lata 2012-2020 oraz realizatorem zgodnie z Rozporządzeniem Rady ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Zjawisko przemocy domowej w liczbach

Tabela przedstawiająca liczbę realizowanych procedur „Niebieska Karta” w Gminie Gózd w latach 2012 – 2014

2012r.	2013r.	2014r.
12	8	15

Powyższe zestawienie danych obrazuje wzrost odnotowanej przemocy domowej.

W latach 2012 – 2014 Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołał 35 grup roboczych, w skład których wchodziłi przedstawiciele GOPS (100%), Policji(100%), GKRPA (100%) oraz oświaty (20%).

Tabela Zestawienie danych dotyczących procedury „Niebieskie Karty” w okresie 2012 -2014 na terenie Gminy Gózd.

	2012	2013	2014
Liczba powołanych grup roboczych	12	8	15
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego - ogółem	12	8	15
W tym wypełniony przez przedstawiciela:			
- Jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	0	1	1
- policji	12	7	12
- oświaty	0	0	1
- ochrony zdrowia	0	0	1
-GKRPA	0	0	0
Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	2	10	7

Najczęściej powodem zakończenia procedury „Niebieskie karty” było ustanie przemocy w rodzinie. Monitorowanie sytuacji rodziny, wobec których zakończono procedurę „Niebieskie Karty” odbywa się najczęściej pracowników socjalnych oraz dzielnicowych.

ROZDZIAŁ III

Analiza SWOT w zakresie polityki społecznej w Gminie Gózd

Najbardziej użyteczną metodą przy określaniu priorytetów w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest analiza **SWOT**, oceniająca zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne czynniki wpływające na działania związane z programowaniem strategii.

Analiza SWOT oparta jest na prostym schemacie klasyfikacyjnym:

Mocne strony (*Strengths*) – wynikają z uwarunkowań wewnętrznych, które w pozytywny sposób wyróżniają gminę spośród innych.

Słabe strony (*Weaknesses*) – to konsekwencje ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań.

Szanse (*Opportunities*) – to zewnętrzne zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabiają negatywne zjawiska.

Zagrożenia (*Threats*) – to zewnętrzne zjawiska postrzegane jako bariery dla rozwoju, utrudnienia, dodatkowe koszty działania

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szanse to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej.

Analiza SWOT w zakresie polityki społecznej w Gminie Gózd

Czynniki wewnętrzne

Mocne strony	Słabe strony
▪ otwartość ośrodka pomocy społecznej i samorządu gminnego na współpracę ze środowiskiem lokalnym ▪ ogólnie dostępna oferta pomocy i różnorodność form wsparcia w zakresie bezrobocia, uzależnień, przeciwdziałania przemocy i innych problemów dotyczących mieszkańców ▪ umiejętność szybkiego reagowania w sytuacjach kryzysowych ▪ inwestycje władz samorządowych w bazę i infrastrukturę systemu społecznego ▪ umiejętność pozyskiwania środków zewnętrznych ▪ rozwinięta sieć wyposażonych świetlic wiejskich i boisk ▪ wdrażanie programów i projektów ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów mieszkańców gminy ▪ ośrodek zdrowia na terenie gminy ▪ rozeznanie środowiska ▪ umiejętne dysponowanie środkami finansowymi ▪ wykwalifikowana i kompetentna, stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej ▪ umiejętność pozyskiwania partnerów	▪ niedostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych ▪ wysoki poziom bezrobocia ▪ ograniczone środki na zadania z zakresu polityki społecznej ▪ pokoleniowość rodzin korzystających z pomocy społecznej ▪ brak mobilności zawodowej i niska samoocena klientów ▪ ubóstwo społeczeństwa ▪ niewielkie zaangażowanie społeczne w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych ▪ niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu wolnego dla młodzieży zagrożonej demoralizacją ▪ brak poradni rodzinnych ▪ brak mieszkań chronionych oraz mieszkań socjalnych

Czynniki zewnętrzne

Szanse	Zagrożenia
▪ aktywizacja ludności, a w szczególności organizacja czasu wolnego i zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży ▪ pozyskiwanie sponsorów ▪ możliwość pozyskiwania środków z funduszy Unii Europejskiej oraz innych środków pozabudżetowych ▪ rozwój organizacji pożytku publicznego działających na terenie gminy na rzecz lokalnej społeczności ▪ wspólne inicjatywy władz i organizacji ▪ wzmocnienie polityki prorodzinnej na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym ▪ wzrost świadomości społecznej moda na zdrowy styl życia ▪ utrzymanie stanowiska pracy asystenta rodziny ▪ zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych	▪ alienacja społeczna ▪ brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne ▪ wzrost kosztów utrzymania rodziny ▪ wzrost agresji wśród młodzieży ▪ brak dostatecznie rozwiniętej infrastruktury pomocy społecznej ▪ odpływ ludzi młodych i wykształconych z gminy ▪ rozluźnienie więzi rodzinnych wynikające z wyjazdów o charakterze zarobkowym ▪ pogłębiające się konflikty międzyludzkie ▪ niezadawalający stan badań i monitoringu zjawiska uzależnień ▪ zagrażające i aspołeczne formy spędzania wolnego czasu przez młodzież i dzieci

ROZDZIAŁ IV

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Niewystarczające środki finansowe przeznaczone na pomoc społeczną zmuszają do poszukiwania jak najefektywniejszych metod działania na rzecz rodzin i osób wymagających wsparcia. Zadaniem ośrodka pomocy społecznej jak i całego samorządu gminnego jest udzielanie takiego wsparcia osobom i rodzinom, które umożliwi im samodzielną egzystencję, da szansę zaspokojenia niezbędnych potrzeb, zapewni skuteczną realizację ról społecznych oraz stworzy możliwości rozwoju.

Skuteczna pomoc – to znaczy także pozbawienie uprawnień do pomocy społecznej poprzez usunięcie bądź ograniczenie różnych dysfunkcji i wyprowadzenie z grupy ryzyka w każdym przypadku, kiedy jest to tylko możliwe. Skuteczność takich działań jest uwarunkowana kompleksowym podejściem do problemów i wprowadzeniem systemowych rozwiązań.

3.1 Cel główny

Stworzenie warunków do umożliwienia osobom i rodzinom przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości i uprawnienia.

3.2. Cele szczegółowe

1. Identyfikacja przyczyn ubóstwa i czynników powodujących korzystanie z pomocy społecznej.
2. Pomoc osobom i rodzinom zagrożonym dysfunkcjami, w szczególności długotrwałym bezrobociem.
3. Rozszerzenie oferty usług na rzecz pomocy ludziom starszym.
4. Pomoc osobom niepełnosprawnym (ze szczególnym uwzględnieniem osób posiadających znaczny stopień niepełnosprawności).
5. Podniesienie poziomu kwalifikacji i doskonalenie zawodowe pracowników zatrudnionych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej.
6. Rozszerzenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz dorosłych.
7. Podniesienie poziomu ochrony zdrowia. Zdrowe społeczeństwo, świadome zagrożeń.
8. Skuteczna profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie

3.3. Przebieg realizacji celów

Cel szczegółowy nr 1

Identyfikowanie przyczyn i czynników powodujących korzystanie z pomocy społecznej

Z przeprowadzonej diagnozy sytuacji w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Goździe wynika, że główną przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest bezrobocie. Przeciwdziałanie temu zjawisku i zapewnienie utrzymania źródeł dochodu jest jednym z warunków zmniejszenia liczby osób ubiegających się o pomoc. Podopieczni borykają się z różnymi rodzajami problemów, takimi jak: niepełnosprawność, długotrwała choroba oraz problemy związane ze strukturą rodziny, np. rodzina niepełna, rodzina wielodzietna. Skuteczne przeciwdziałanie problemom społecznym musi opierać się na ciągłej diagnozie sytuacji oraz prawidłowym przepływie informacji.

Podjęte działania :

1. Analiza rzeczywistych potrzeb społecznych.
2. Dążenie do określenia zapotrzebowania na pomoc finansową niezbędną do zaspokojenia potrzeb.
3. Rozpoznanie występowania głównych problemów społecznych i ich zasięgu.
4. Ustalenie zasad współpracy przy wymianie informacji między instytucjami i organizacjami współpracującymi z ośrodkiem pomocy społecznej.
5. Analiza skarg, wniosków, interwencji osób korzystających z pomocy.
6. Opracowanie i realizacja projektów / programów służących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i wykluczonych zawodowo w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych

Przewidywane efekty

1. Rozpoznanie źródła zagrożeń życia społecznego na terenie gminy Gózd.
2. Opracowanie diagnozy i wykorzystanie uzyskanych informacji w działaniach w zakresie pomocy społecznej.
3. Zwiększenie efektywności działań i skuteczne reagowanie ośrodka pomocy społecznej oraz organizacji i instytucji współpracujących na aktualnie występujące na terenie gminy problemy.
4. Wykorzystanie w celach profilaktycznych źródła informacji o przyczynach korzystania z pomocy społecznej.
5. Poprawa sytuacji materialnej, kondycji psychicznej, możliwość podjęcia stałego zatrudnienia oraz nabycia nowych umiejętności zawodowych i doświadczeń.

Cel szczegółowy nr 2

Pomoc osobom i rodzinom zagrożonym dysfunkcją

Jednym z ważniejszych priorytetów pomocy społecznej jest pomoc osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji oraz rodzinom dysfunkcyjnym. Do najpilniejszych zadań w tym zakresie należy przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu, przemocy w rodzinie i powstawaniu patologii w rodzinach. Pomoc ta musi pozwalać na wyprowadzenie rodzin z trudnej sytuacji życiowej i zapobieganie ich marginalizacji. Służyć temu mają różnorodne formy wspierania rodziny biologicznej.

Podjęte działania

1. Pobudzanie aktywności własnej rodziny oraz osób korzystających z pomocy przy rozwiązywaniu problemów.
2. Prowadzenie wszechstronnej pracy z rodziną i wykorzystywanie różnorodnych metod i technik.
3. Umożliwienie osobom i rodzinom korzystania z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego.
4. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie pośrednictwa pracy i doskonalenia zawodowego osób bezrobotnych.
5. Udzielanie osobom i rodzinom pomocy na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej.
6. Współpraca pracowników socjalnych ze szkołami – pedagogami, wychowawcami, policją oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
7. Pozyskiwanie środków na właściwą pomoc osobom i rodzinom jej potrzebującym.
8. Realizacja Programu Wspierania Rodziny w Gminie.

Przewidywane efekty :

1. Zwiększenie aktywności własnej rodziny oraz osób korzystających z pomocy.
2. Umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych.
3. Uzyskanie środków finansowych na zaspokojenie niezbędnej infrastruktury pomocowej.
4. Uświadomienie konieczności organizowania alternatywnych form pomocy w stosunku do materialnej i rzeczowej – pomoc sąsiedzka, wolontariat.
5. Ograniczenie liczby osób korzystających z pomocy materialnej.
6. Stworzenie środowiska przyjaznego dzieciom i ich rodzinom.
7. Poprawa funkcjonowania rodzin biologicznych.

Cel szczegółowy nr 3

Rozszerzenie oferty usług na rzecz pomocy ludziom starszym

Ogólna dostępność do usług życiowych, urzędowych, mieszkaniowych, a nawet intelektualnych i zdrowotnych ułatwiają życie ludziom starszym i wydłużają okres ich

samodzielności społecznej. Nieunikniony proces starzenia się stwarza konieczność podjęcia przez społeczeństwo wielu zadań na ich rzecz.

Podjęte działania :

1. Promowanie aktywnego trybu życia osób starszych poprzez wspieranie różnych form działalności i inicjatyw – podjęcie działań w zakresie utworzenia i funkcjonowania „Klubu Seniora”.
2. Rozszerzenie usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych dla osób starszych w miejscu zamieszkania.
3. Wsparcie rodziny w zapewnieniu opieki nad osobami starszymi i pozostawienie ich w środowisku naturalnym.

Przewidywane efekty :

1. Respektowanie praw osób starszych do godnego życia w społeczeństwie.
2. Zapewnienie komfortu psychicznego i poczucie bezpieczeństwa osobom starszym poprzez zabezpieczenie ich funkcjonowania w środowisku lokalnym.
3. Zagospodarowanie wolnego czasu osób starszych.
4. Włączenie osób starszych do życia w lokalnej społeczności.
5. Zmniejszenie liczby osób kierowanych do domów pomocy społecznej.

Cel szczegółowy nr 4

Pomoc osobom niepełnosprawnym (ze szczególnym uwzględnieniem osób posiadających znaczny stopień niepełnosprawności)

Osoby niepełnosprawne oraz posiadające znaczny stopień niepełnosprawności wymagają szczególnego rodzaju wsparcia i pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Poznawanie i rozumienie problemów, trudności osób niepełnosprawnych jest zadaniem dla wszystkich. Osoby niepełnosprawne przez fakt niepełnosprawności nie utraciły praw osoby ludzkiej. Mają prawo jak wszyscy żyć w społeczeństwie i korzystać z dóbr cywilizacji i ją współtworzyć.

Podjęte działania :

1. Zintegrowanie osób niepełnosprawnych ze środowiskiem i umożliwienie pełnego uczestnictwa w życiu społecznym poprzez: pracę socjalną z osobami niepełnosprawnymi.
2. Doradztwo specjalistyczne i pomoc ekonomiczna (w myśl ustawy o pomocy społecznej) osobom niepełnosprawnym.
3. Pomoc, przy współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w organizowaniu turnusów rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych.
4. Likwidacja barier architektonicznych.

Przewidywane efekty :

1. Usprawnienie fizyczne i społeczne osób niepełnosprawnych.
2. Odciążenie rodzin z osobami niepełnosprawnymi oraz poprawa sytuacji materialno – bytowej.
3. Zapewnienie dostępu do placówek oświatowych, kultury, ochrony zdrowia i administracji.

Cel szczegółowy nr 5

Podniesienie poziomu kwalifikacji i doskonalenie zawodowe pracowników zatrudnionych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej

Szpecially istotną kwestią w pomocy społecznej jest kształcenie pracowników poszukiwanie takich dyscyplin, które umożliwiłyby im doskonalenie zawodowe. Szansą na skuteczne funkcjonowanie w pomocy społecznej i zmniejszenie ilości osób zmuszonych do korzystania z niej jest przedsiębiorczość, czyli twórcze rozwiązywanie problemów i dążenie do sukcesu przez pracowników ośrodków pomocy społecznej.

Podjęte działania:

1. Upowszechnianie etosu zawodowego pracownika socjalnego oraz uświadamianie roli i zadań pracownika socjalnego w środowisku lokalnym.
2. Zwiększenie roli pracy socjalnej w działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.
3. Utworzenie w strukturze wewnętrznej ośrodka grupy superwizyjnej dla pracowników socjalnych w nim zatrudnionych.
4. Uczestnictwo w szkoleniach, konferencjach oraz warsztatach zajęciowych z zakresu samodoskonalenia i kształcenia pracowników socjalnych.

Przewidywane efekty:

1. Skuteczniejsze działania pracowników służb społecznych.
2. Wzrost liczby wyspecjalizowanych pracowników socjalnych.
3. Podniesienie jakości oferowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej usług.
4. Podniesienie statusu zawodowego pracownika socjalnego.

Cel szczegółowy nr 6

Rozszerzenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz dorosłych

Bardzo istotną kwestią w zakresie rozwiązywania problemów społecznych jest zapewne dzieciom i młodzieży szkolnej oraz dorosłym możliwości efektywnego spędzania

czasu wśród rówieśników, a jednocześnie z dala od różnego rodzaju niedozwolonych używek. Taką możliwość dają świetlice wiejskie, świetlice szkolne, pod warunkiem wyposażenia tych miejsc w niezbędne urządzenia, które zapewnią realizację danego programu skierowanego do określonej grupy uczestników.

Podjęte działania:

1. Utworzenie w placówkach oświatowych, bibliotece publicznej, świetlicach wiejskich kawiarenek internetowych, z możliwością dostępu po godzinach pracy placówek oświatowych.
2. Wyposażenie świetlic wiejskich w sprzęt sportowo –rekreacyjny.
3. Zapewnienie opieki i instruktażu podczas zajęć sportowo – rekreacyjnych.
4. Zapewnienie opieki podczas dowozów dzieci szkolnych.

Przewidywane efekty:

1. Zwiększenie dostępności do usług internetowych.
2. Podniesienie kondycji fizycznej i psychicznej.
3. Przeciwdziałanie patologiom społecznym.
4. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w drodze do szkoły i domu.

Cel szczegółowy nr 7

Podniesienie poziomu ochrony zdrowia. Zdrowe społeczeństwo, świadome zagrożeń

Poziom ochrony zdrowia w danej grupie jest zawsze miernikiem świadomości społeczeństwa. Im większy, tym większa wiedza człowieka o zagrożeniach w postaci chorób, epidemii, itp. Jednym z celów określonych w strategii jest więc dążenie do podniesienia świadomości społeczeństwa o potrzebie wczesnego wykrywania i przeciwdziałania chorobom, zwłaszcza profilaktyka. Zasadniczym celem będzie także przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz narkomanii. Współczesny świat niesie ze sobą wiele zagrożeń, w stosunku do których żadne społeczeństwo nie może przejść „obok”. Należy więc podjąć kroki, aby przeciwdziałać ujemnym skutkom postępu cywilizacyjnego.

Podjęte działania:

1. Zapewnienie dobrej opieki medycznej.
2. Ułatwienie dostępu do leczenia specjalistycznego.
3. Profesjonalna profilaktyka z zakresu ochrony zdrowia.
4. Opracowanie i rozpowszechnianie materiałów promujących zdrowy styl życia oraz profilaktyki ochrony zdrowia.

Przewidywane efekty:

1. Wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania i wykrywania chorób.
2. Wykrywalność chorób, szybsze postawienie diagnozy i możliwość właściwego leczenia.
3. Wykształcenie społeczeństwa świadomego w zakresie ochrony zdrowia.

Cel szczegółowy nr 8

Skuteczna profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie

Ważnym problemem społecznym w życiu mieszkańców gminy są uzależnienia, które często prowadzą do przemocy w rodzinach.

To szerzące się zjawisko dotyka wielu mieszkańców gminy i nie respektuje płci, wieku i statusu materialnego. Patologiczne picie poważnie uszkadza zdolności człowieka do pracy i do pełnienia typowych ról społecznych.

Narkomania to nie tylko nałogowe używanie narkotyków, ale posługiwanie się wszelkimi środkami wywołującymi euforię. Nałóg ten prowadzi do zaburzeń osobowości, zaniku uczuć wyższych i zmian w narządach – zwłaszcza w układzie nerwowym. Najczęstszymi przyczynami występowania narkomanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży są: poszukiwanie ucieczki od problemów życia codziennego, bezradność życiowa, wpływ grupy rówieśniczej, czy zwykła ciekawość.

Na terenie gminy w szkołach nie stwierdzono przypadków używania narkotyków, co nie oznacza, iż nie występuje zagrożenie.

Rozmiar alkoholizmu i jego niszczycielskie działanie daje się zaobserwować wśród klientów GOPS. Uzależnienia są najczęstszą przyczyną występowania przemocy w rodzinach. Powszechne postrzeganie przemocy opiera się na przekonaniu, iż jest to akt godzący w osobistą wolność jednostki, zmuszanie jej do zachowań niezgodnych z jej wolą. Bardzo trudno jest określić zakres występowania skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy, gdyż jest ono powiązane z innymi zjawiskami (alkoholizm, bezrobocie, ubóstwo). Barierą do postawienia pełnej diagnozy sytuacji jest niska świadomość społeczna przejawów przemocy oraz niechęć środowiska do wtrącania się w sprawy rodzinne innych.

Podjęte działania:

1. przygotowanie i wdrażanie standardów profilaktyki i przeciwdziałanie alkoholizmowi,
2. wdrażanie profesjonalnych programów profilaktycznych w zakresie środków psychoaktywnych,
3. opracowanie programów w zakresie przemocy w rodzinie ,
4. praca zespołów interdyscyplinarnych działających profesjonalnie i kompleksowo w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie,
5. organizowanie działań zwiększających dostępność terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
6. propagowanie i działania promujące zdrowy styl życia.

Przewidywane efekty:

1. skuteczne przeciwdziałanie uzależnieniom – i związanych z nią przemocy w rodzinie ,
2. profesjonalna pomoc terapeutyczno - profilaktyczna,
3. edukacja społeczeństwa w zakresie konsekwencji nadużywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
4. propagowanie zdrowego stylu życia.

3.4. Przebieg realizacji założeń

Przedstawiona Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, obejmuje teren Gminy Gózd. Będą w niej uczestniczyć mieszkańcy, instytucje i organizacje.

Cele i zadania realizowane będą przy współpracy społeczności lokalnej oraz niektórych instytucji, m.in.:

- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie;
- Powiatowego Urzędu Pracy;
- Komendy Powiatowej Policji;
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Placówek Oświatowych Gminy.

Realizacja zadań odbywać się będzie w ciągu najbliższych lat, a ich powodzenie zależy od ścisłej współpracy tych podmiotów, sytuacji w gminie oraz środków finansowych, które zostaną przeznaczone na ich urzeczywistnienie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goździe oraz Gmina Gózd przeznaczy na realizację działań środki własne, a ponadto ubiegać się będą o dofinansowanie z innych źródeł. Skuteczność realizacji zadań gwarantują określone warunki, a mianowicie:

- konsekwentne wdrażanie w życie zaplanowanych zadań;
- działania na rzecz pozyskania dodatkowych środków z innych źródeł niż budżet samorządów;
- uświadomienie społeczności lokalnej znaczenia realizacji zaplanowanych przedsięwzięć;
- upowszechnianie celów i zadań wśród mieszkańców gminy.

Działania przewidziane do realizacji w ramach opracowanej Strategii przedstawia poniższa tabela.

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKŁADY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU (MINIMUM REALIZACYJNE)	REALIZATOR
1	Prowadzenie systematycznych badań określających skalę zjawisk dysfunkcyjnych i potrzeb pomocowych	2016-2020	Bezinwestycyjne	Pełna realizacja zadania	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
2	Opracowanie i wdrożenie procedury motywowania klientów pomocy społecznej do podnoszenia kwalifikacji i rozwiązywania własnych problemów	2016-2020	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci, młodzieży i dorosłych, ograniczenie patologii, wzrost samooceny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
3	Przygotowanie kadr pomocowych do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.	2016-2020	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Poszerzenie wiedzy i umiejętności zawodowych	Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
4	Pomoc mieszkańcom w poprawie warunków zamieszkania (doradztwo, dofinansowanie)	2016-2020	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci, młodzieży i dorosłych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy
5	Utworzenie „Klubu seniora” i ośrodka wsparcia dziennego	2016-2020	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Promowanie aktywnego życia osób starszych, zagospodarowanie czasu wolnego	Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
6	Modernizacja istniejącego stanu lokalowego gminy, zaadaptowanie budynków na lokale socjalne	2016-2020	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Zapewnienie mieszkań socjalnych	Urząd Gminy
7	Modernizacja i rozwój bazy lokalowej Ośrodka Pomocy Społecznej	2016-2020	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Pełna realizacja zadania	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy
8	Modernizacja bazy oświatowej i likwidacja barier architektonicznych w placówkach oświatowo – kulturalno – zdrowotno – administracyjnych	2016-2020	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy, Placówki Oświatowe, GOPS, Gminny Ośrodek Zdrowia

9	Organizowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	2016-2020	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Poprawa kondycji psychofizycznej dzieci, wyrównywanie szans edukacyjnych i integracja środowiska szkolnego	Urząd Gminy, Placówki Oświatowe
10	Zapewnienie opieki podczas dowozów dzieci szkolnych	2016-2020	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Poprawa bezpieczeństwa dzieci	Urząd Gminy, Placówki Oświatowe
11	Opracowanie i wdrożenie programu pomocy psychologicznej, pedagogicznej oraz logopedycznej w placówkach oświatowych	2016-2020	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Ograniczenie dysfunkcji społecznych zapobieganie patologii	Urząd Gminy, Placówki Oświatowe
12	Organizowanie i wdrożenie w życie programu kawiarenek internetowych na terenie gminy	2016-2020	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych, rozwój społeczeństwa informatycznego	Urząd Gminy, Gminna Biblioteka Publiczna, Placówki Oświatowe
13	Prowadzenie efektywnych programów profilaktycznych	2016-2020	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci, młodzieży i dorosłych	Urząd Gminy, Placówki Oświatowe, GKRPA
14	Organizacja i wdrożenie programu świetlic wiejskich na terenie gminy	2016-2020	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz dorosłych	Urząd Gminy,
15	Opracowywanie i wydawanie ulotek promujących zdrowy styl życia	2016-2020	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci, młodzieży i dorosłych	Urząd Gminy, GKRPA
16	Współuczestniczenie gminy w koordynowaniu usługami medycznymi w celu zwiększenia ich dostępności	2016-2020	Bezinwestycyjne	Większa dostępność do usług medycznych	Urząd Gminy,

17	Propagowanie i działania promujące zdrowy styl życia	2016-2020	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Poprawa świadomości mieszkańców w dziedzinie zdrowego stylu życia, uświadomienie zalet profilaktyki	Urząd Gminy GKRPA, Ośrodek Zdrowia, Oświata
18	Organizowanie działań zwiększających dostępność terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych i ich rodzin	2016-2020	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Zwiększenie liczby osób wychodzących z uzależnień, poprawa relacji w rodzinach	Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
19	Przygotowanie i realizacja programów pomocowych i interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2016-2020	Budżet gminy	Poprawa relacji rodzinnych zapobieganie marginalizacji dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie patologiom	Policja, GKRPA, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
20	Opracowywanie i realizacja działań ewaluacyjnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholizmu i narkomanii oraz aktualizacja programów profilaktycznych i naprawczych dostosowana do wyników ewaluacji	2016-2020	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, GKRPA, GOZ

Strategia ta jest ciągle „otwarta” na społeczną dyskusję oraz wszelkie konstruktywne uwagi i wnioski mające wpływ na jego ulepszenie. Strategia jest dokumentem otwartym, podlegającym ewaluacji i monitoringowi, spójnym i zgodnym z opracowanym wcześniej Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Gózd, a także spójnym z priorytetami Narodowej Strategii Integracji Społecznej.

PRZEWODNICĄCY
RADA GMINY GÓZD
Krzysztof Molendowski